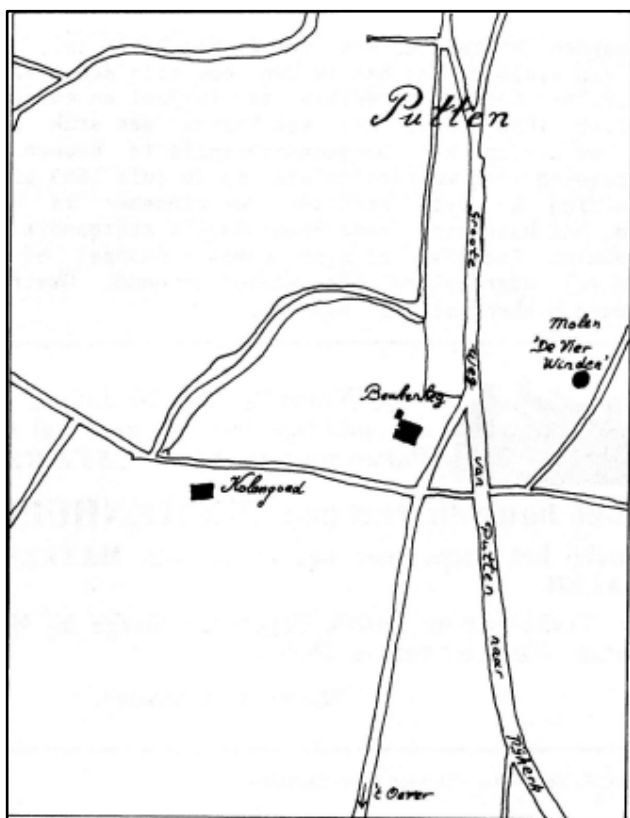

De Beukenheg

J.van Hell

De grond waarop de Beukenheg staat maakte vroeger deel uit van de boerderij Colengood. Zoals zovele boerderijen in Putten behoorde ook Colengood tot de eigendommen van het klooster Abdinckhof te Paderborn. Deze eigendommen werden beheerd door de kellenaar van Putten. Veel bezitters van de oorspronkelijk horige goederen hadden zich in de loop der tijden weten op te werken tot 'eygenaer nae de natuyre des goets'. Dit wil zeggen dat er tussen hen en het klooster sprake was van een verhouding die enigszins lijkt op erfpacht. Na het in beslag nemen van de Kelnarij en de daarbij behorende goederen door de Inspe-

Afb.1: De situering van Torenakker, Colengood en beukernheg

teur-Generaal der Domeinen van de Bataafse Republiek (1803) worden zij - hoe en wanneer precies is nog niet bekend - volledig eigenaar. Met Colengood - en o.a. de boerderijen Groot Veenhuizen en Ten Hoeve voor 't Heck (later d'Olde Deel) - lag de situatie anders. Zij waren volledig eigendom van de Abdinckhof gebleven en werden door de Kellenaar in pacht uitgegeven. Na de nationalisatie van 1803 werden ze eigendom

van de Staat en werden ze beheerd door de Dienst der Domeinen.

In 1838 werd een groot aantal domeingoederen in het logement 'Het Zwijnshoofd' in Arnhem in het openbaar verkocht. Op 10 oktober was de vijfenzeventigste koop aan de beurt: de bouwhof, Colengoed genaamd, bestaande uit huis en hof, bakhuis, twee korenbergen, wagenhuis, schaa- en varkensstal, bouwland, opgaande bomen en *hakhout, samen groot 18 bunders, 60 roeden* en 10 ellen. Tot de meer dan twintig percelen waarin de grond verdeeld was behoorde ook de Torenakker (*afbeelding 1*), een naam die misschien nog van pas komt voor de twee 'torens' die gepland zijn voor de sociale woningbouw. In ieder geval klinkt het beter dan de grote en kleine poepenburger(akkers)'. Er was blijkbaar weinig kooplust, want de Inspecteur der Domeinen zag zich genoodzaakt de boerderij in te zetten op f 5375,-. Bij de afslag riep iemand op f 5385,- : 'mijn'.

De koper was Berend Huibert Pasmaan, papiermaker op de Schoonderbeekse papiermolen (nu de boerderij 'de Papiermolen' op de hoek Telgterweg-Beekweg). Pasmaan was ook wethouder van 1836 tot 1867 (het jaar waarin hij overleed) en als zodanig natuurlijk goed bekend met zijn burgemeesters. Vanaf 1 januari 1856 was dat Christiaan Annas Seger Hiebendaal, tot dan burgemeester van Heerwaarden. Hiebendaal was, zoals hij later zei, geen man van middelen' en het is dan ook zijn schoonvader, Ds.

H.F.Th. Fockens, predikant te Twijzel en Koten in Friesland (1818-1867), die van Pasmaan een stuk grond koopt om daarop het burgemeesters-

Op Woensdag den 26 Julij a. s. des middags ten 12 ure, zal te Putten worden **AANBESTEED**.

het bouwen van een HEERENHUIS,
nabij het dorp, met bijlevering van **MATERIALEN.**

Teekening en bestek liggen ter inzage bij **W. VAN BERKHORST** te Putten.

Zegt het voort.

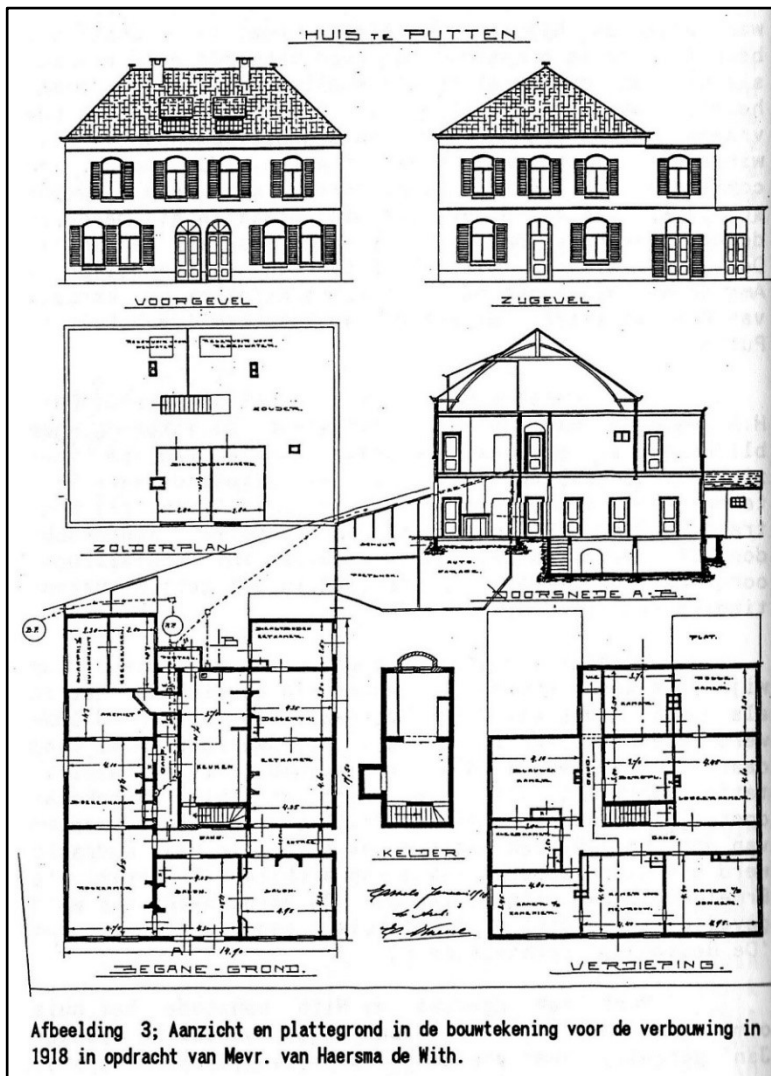
Afbeelding 2; De advertentie voor de aanbesteding.

tershuis te bouwen. De aanbesteding vond waarschijnlijk op 26 juli 1865 plaats (*afbeelding2*). Over architect en aannemer is niets bekend. Het huis werd naar Hiebendaal's echtgenote Anna (Wilhelmina Fockens) of naar hemzelf (Annas) of misschien wel naar beiden 'Annastein' genoemd. Omstreeks 1881 werd Hie-

bendaal zelf eigenaar.

Als burgemeester kreeg Hiebendaal veel moeilijkheden met de

Raad. Tot 1883 was hij tevens gemeente-secretaris. Toen hij in dat jaar als zodanig eervol ontslag vroeg gaf een van de invloedrijkste raadsleden, Baron van Pallandt van de Vanenburg, als commentaar dat dit het eerste aangename voorstel was dat hij van Hie-

Afbeelding 3; Aanzicht en plattegrond in de bouwtekening voor de verbouwing in 1918 in opdracht van Mevr. van Haersma de With.

bendaal hoorde. In 1886 was de situatie zó moeilijk geworden dat hij naar Kampen vertrok. Van daaruit schreef hij een brief waarin hij zijn huis te koop aanbood om te dienen als gemeentehuis. Het blijkbaar in Putten circulerende gerucht dat zijn huis 'onzuiver' was ontkennde hij ten stelligste (wat met 'onzuiver, bedoeld werd is onbekend). De Raad benoemde een commissie om een onderzoek in te stellen naar de 'zuiverheid', maar vooral ook om te zien of de kosten (de vraagprijs was I 3600,-) met de daarbij komende verbouwingskosten financieel haalbaar waren. Nog voordat de commissie had kunnen rapporteren kwam een tweede schrijven van dhr Hiebendaal binnen waarin

hij meedeelde dat het huis inmiddels verkocht was aan een ander. De nieuwe eigenaar was A.F. Fraterman, wijnhandelaar te Amsterdam. Hij kocht het huis waarschijnlijk op verzoek van H.A. Molenaar, directeur van het 'Familie-Hotel' te Putten.

Dit 'Familie-Hotel' was in 1884 geopend. Dhr. H.A. Molenaar was de eerste directeur. De zaken gingen blijkbaar zo goed dat Molenaar ruimte zag om voor zichzelf te beginnen met steun van wijnhandelaar Fraterman (een vroeg voorbeeld van een 'brouwerij-contract'). Rond 1900 werd het 'Familie-Hotel' aangekocht door Dr. Hoentjes die het inrichtte tot Herstellingsoord voor longlijders. Sinds 1928 is het gebouw vakantieoord van het C.N.V.

Door Mevr. Douair. Van Haersma de With is Hotel Molenaar aangekocht. Naar wij vernemen, zal in 't voorjaar dese woning door de familie Van Haersma de With worden betrekken. 1917

HOTEL-INVENTARIS.
Wegens opheffing van het HOTEL „MOLENAAR“ te Putten o. d. Veluwe, zal in de laatste helft der maand Januari 1918, in het openbaar worden verkocht:
De geheele soliede Hotel-Inventaris.
16 Notaris PIETERSE.

ERFHUIS.
Ten overstaan van Notaris VAN DEN OUDENDIJK PIETERSE zal Maandag 28 Januari 1918, des voormiddags 10 1/2 uur, in het Hotel „MOLENAAR“ te Putten, à contant worden verkocht:
Plaatijzeren Ledikanten, kinderledikanten, springveeren, ten kapokmatrassen, peluws, kussens, Wollen, Ka-toenen- en moltondekens, waschtafels, nachtkastjes, tafels, spiegels, waschtafelgarnituren, karpetten, vloerzeilen, gordijnen,
50 Weenerstoelen, en diverse dito met truij, canapé, petroleum- en gaslampen, 7 dozijn christoffel- lepels en 7 dozijn dito vorken, groote- en kleine tafelmessen, messenleggers, rood koperen beuilloirs, fleschenbakjes, groote- en kleine presenteerbladen, koffiamolen, koperen aker, en dito traproeden, 1 godin fornuis 125 X 71 c.M. met waterketel, godin haardkachel, tafel en bed, linnen, mahoniehouten steven, ens.
Glas- en Aardewerk: compotières, diverse glazen, inmaakfles- schen, borden, schalen, etc, serviesen, koffie- en theepotten, suikerpotten, melk- kannen, potten en pannen, vischketel, koperen waterketel en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebracht.
Te zien Zaterdag te voren van 9 tot 4 uur tegen betaling van f 0.10 voor de armen. 41

Afbeelding 4; De advertenties voor de veiling van de hotelinventaris.

Molenaar vestigde zich dus met steun van wijnhandelaar Fraterman in Annastein en richtte het in als hotel. Aldus was Hotel Molenaar een feit. Rond 1894 werd Molenaar geheel eigenaar. Hij overleed niet lang daarna: 11 december 1897.

Zijn weduwe zette de exploitatie voort tot 1917. Toen werd het huis aangekocht door jonkvrouw Jacqueline Pauline van Weede, weduwe van Jhr Mr J.H. van Haersma de With. In haar opdracht werd het huis ander leiding van architect E. Knevel te Ermelo verbouwd (afbeelding 3). De hotelinventaris werd geveild (afbeelding 4). Het huis kreeg als nieuwe naam 'De Beukenheg'.

Mevr van Haersma de With bewoonde het huis o.m. samen met haar zoon Jan (in de wandeling 'Jonker Jan' genaamd), heer van de beide Pollen (onder Voorst) rentmeester van het kroondo-

mein, Raadslid en lid van de Provinciale Staten. XZij overleed in 1940. Jonker Jan bleef er wonen in gezelschap van zijn neef Jhr F.J.C. Schimmelpennick (Jonker Frits)

De ontwikkelingen m.b.t. de Beukenheg na het overlijden van laatstgenoemde in 1991 vormen de aanleiding tot deze bijdrage. Door de korte termijn waarop deze tot stand moest komen, kunnen er wellicht enige onnauwkeurigheden ingeslopen zijn, waarvoor bij voorbaat mijn excuses.

+++